

پدیده‌ی کاسیمیر - رانشی

پدیده‌ی کاسیمیر [1] این است که دو صفحه‌ی نزدیک به هم، به خاطر محیط بین‌شان بر هم نیرو وارد می‌کنند. در شکل اولیه، دو صفحه رسانا و محیط بین‌شان خلی است، و این نیرو ریاضی و به خاطر این است که انرژی‌ی حال تپایه‌ی میدان الکترومغناطیسی در ناحیه‌ی بین دو صفحه به فاصله‌ی این دو صفحه از هم بسته‌گی دارد. اما این پدیده وقتی بین صفحه‌ها محیطی مادی باشد هم رخ می‌دهد، و بسته به ثابت دیالکتریک صفحه‌ها و محیط بین‌شان ممکن است این نیرو ریاضی‌ی رانشی باشد. در آزمایشی که اخیران انجام شده یکی از سطح‌ها یک لایه‌ی سیلیکا و دیگری یک کره‌ی پلی‌ستیرن به قطر $40\text{ }\mu\text{m}$ با پوششی از طلا به کلفتی‌ی 200 nm بود. محیط بین دو سطح مایع برمُبنزن بود. نیروی بین این دو سطح بر حسب فاصله‌ی این دو سطح را از فاصله‌ی 20 nm تا چندصد نانومتر سنجیدند و معلوم شد این نیرو رانشی است [2]. انتظار می‌رود با تنظیم مناسب محیط به حالتی رسید که نیروی کاسیمیر در فاصله‌ها ی کم رانشی و در فاصله‌ها ی زیاد ریاضی‌ی باشد. در این صورت می‌شود به شناورسازی کوانتمی رسید که دو سطح را در فاصله‌ی معینی از هم نگه می‌دارد و به کاهش چشمگیر اصطکاک در مقیاس نانومتر می‌انجامد.

[1] Casimir

[2] Nature 457 170